

Oponentský posudek

Název: Psychická zátěž sester na odděleních intenzivní péče

Autor práce: Bc. Hana Svitáková

Vedoucí práce: PhDr. Alena Mellanová, CSc.

Oponent: Mgr. Eva Vachková

Volba tématu:

Téma zabývající se psychickou zátěží, kterou s sebou přináší profese všeobecné sestry, je stále aktuální, zvláště ve spojitosti s péčí o pacienty na odděleních intenzivní péče. Práce na odděleních z péče vyžaduje od sester velkou míru zodpovědnosti, která je přímo úměrná samostatnosti v poskytování intenzivní péče. V současné době jsou v tomto smyslu na sestry kladeny stále vyšší nároky a jsou rovněž vystaveny stále většímu pracovnímu nasazení

Cíl práce:

Autorka si zvolila za hlavní cíl práce zmapovat problematiku psychické zátěže sester na odděleních intenzivní péče. Rozhodla se nejen poukázat na náročné momenty při poskytování intenzivní ošetrovatelské péče, ale ze získaných závěrů vyvodit opatření směřující k podpoře a zvýšení odolnosti sester, jak psychickou zátěž zvládat.

Teoretická část:

Teoretická část je rozdělena do 4 kapitol, které jsou přehledně uspořádány v jednotlivé na sebe logicky navazující podkapitoly. První se zabývá charakteristikou profese a osobností všeobecné sestry, dále popisuje pracovní prostředí intenzivní péče a vzdělání nelékařských zdravotnických pracovníků na odděleních ARO/JIP. Druhá se věnuje psychické zátěži sester, vysvětluje pojem stres a syndrom vyhoření a předkládá informace o možnostech prevence díky zdravému životnímu stylu. Ve třetí kapitole jsou

probírána specifika komunikace ve zdravotnictví obecně a specifika komunikace na odděleních intenzivní péče včetně ošetrovatelské péče o umírající pacienty na odděleních ARO a JIP. Teoretickou část uzavírá problematika konfliktů a vztahů na pracovišti.

Empirická část:

- **Užité metody výzkumného šetření**

Autorka si za cíl práce stanovila zmapovat problematiku psychické zátěže sester na odděleních intenzivní péče. K tomuto cíli vytvořila pět hypotéz. K výzkumu zvolila smíšený přístup a sice kombinaci kvalitativní metody volného rozhovoru a kvantitativní metody anonymního dotazníku. Výzkumné šetření bylo zahájeno pilotní studií s cílenou skupinou respondentů, kterým byl rozdán předběžný dotazník s cílem ověření srozumitelnosti jednotlivých otázek a realizován volný rozhovor se záměrem zjistit spektrum názorovosti na problematiku psychické zátěže sester. Finální verze dotazníku pak obsahovala 13 položek a tabulku 20 náročných situací vyskytujících se při výkonu ošetrovatelské péče. Dotazníky byly rozdány ve čtyřech pražských nemocnicích.

- **Charakteristika zkoumaného vzorku**

Zkoumaný soubor tvořilo 210 všeobecných sester, které pracují na odděleních ARO a JIP ve výše uvedených nemocnicích. Respondentky pak byly rozděleny do 5 kategorií podle věku a 4 kategorií podle délky praxe. Dalšími sociodemografickými proměnnými byly pohlaví a vzdělání sester.

- **Výstupy, výsledky, jejich přínos**

Autorka na základě analýzy dotazníkového šetření zjistila, že psychickou zátěž pociťuje 92% sester pracujících na odděleních intenzivní péče. Jako nejnáročnější situace byly sestrami označeny situace, kdy pečují o trpícího pacienta, komunikují s rodinou pacienta v závažném stavu a pečují o pacienta se změněnou psychikou. Tato hodnocení nebyla ovlivněna délkou praxe, věkem, vzděláním a ani typem oddělení, či konkrétní nemocnicí. Tato zjištění byla podkladem pro další hypotézy. Na základě volného vyjádření respondentek autorka zjistila další problémy, které se podílí na vzniku a zvýšení psychické zátěže sester. Sestry shodně popisovaly nedostatek personálu, větší počet pacientů, vyšší počet pracovních úkonů ve směnách,

přesčasové hodiny a z toho všeho vyplývající nedostatek odpočinku. Tyto okolnosti s sebou přináší vyčerpání. Dalším faktorem byla i nespokojenost s narůstající dokumentací, která je sice důležitým právním dokladem a sestry si toho jsou vědomy, ale zároveň se obávají, že jim ubírá čas být s pacientem . Velmi kladným zjištěním je, že jako jednu z nejméně náročných situací sestry označily interpersonální vztahy a týmovou spolupráci. Pravděpodobně díky této skutečnosti zvládají náročnou ošetrovatelskou péči o pacienty na odděleních intenzivní péče a jsou schopné řešit konfliktní situace na pracovišti.

S výsledkem výzkumu by měl být seznámen management jednotlivých nemocnic, aby tak byla zajištěna šance na nápravu a realizaci opatření, které by vedly ke snížení psychické zátěže sester.

Literatura a práce s literaturou:

Práci s literaturou autorka zvládla bez připomínek, rovněž tak způsob citace.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost:

Práce splňuje pravidla stanovená pro formální úpravy diplomové práce, jazyková úroveň je v pořádku.

Kvalita příloh:

Bez připomínek.

Celkové hodnocení práce:

Práci hodnotím přínosně v teoretické části, ale z hlediska empirického výzkumu chybí statistické testování a ověření hypotéz. Kladně hodnotím, v případě vyžádání si výsledků výzkumu, možnost nápravy v oblasti intenzivní péče. Cíl práce byl splněn.

Otázky k obhajobě:

1. Jaká konkrétní opatření na odděleních intenzivní péče byste navrhla managementu vybraných nemocnic ke snížení psychické zátěže?
2. Čím si vysvětlujete, že v odpovědích sester je spolupráce s managementem jako pomoc v náročných situacích zastoupena nejméně?

3. Vysvětlete pojem bazální stimulace a popište její význam a praktické využití na odděleních ARO/JIP?

Návrh klasifikace: práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce, doporučuji k obhajobě s klasifikací : Výborně - Velmi dobře

V Hradci Králové 24. května 2010

Podpis oponenta:.....